

877**USTAWA**

z dnia 9 czerwca 2006 r.

o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin i ustawy o nasiennictwie

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w ust. 1:

— pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) odmiana — oznacza zbiorowość roślin w obrębie botanicznej jednostki systematycznej najniższego znanego stopnia, która niezależnie od tego, czy w pełni odpowiada warunkom przyznania wyłącznego prawa:

a) jest określona na podstawie przejawianych właściwości wynikających z określonego genotypu lub kombinacji genotypów,

b) jest odróżnialna od każdej innej zbiorowości roślin na podstawie co najmniej jednej z przejawianych właściwości,

c) pozostaje niezmieniona po rozmnożeniu;

2) odmiana mieszańcowa — oznacza odmianę, której materiał siewny jest wytwarzany każdorazowo przez krzyżowanie określonych zbiorowości roślin, zgodnie z podanym przez hodowcę tej odmiany sposobem i kolejnością;”,

— w pkt 7 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) jest lub była pracodawcą osoby, o której mowa w lit. a, albo zawarła umowę, w ramach której inna strona tej umowy wyhodowała albo odkryła i wyprowadziła odmianę, albo”,

— pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) badanie odmiany — oznacza badanie odrębności, wyrównania i trwałości oraz ocenę odmiany w celu przyznania hodowcy wyłącznego prawa do tej odmiany;”,

— uchyla się pkt 13,

— dodaje się pkt 14—16 w brzmieniu:

„14) przygotowanie do rozmnażania — oznacza czyszczenie, suszenie, kalibrowanie,

zaprawianie lub otoczkowanie materiału ze zbioru;

15) przetwórca — oznacza przedsiębiorcę zajmującego się świadczeniem usług w zakresie przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru na materiał siewny;

16) wyłączne prawo — oznacza prawo hodowcy do ochrony wyhodowanej albo odkrytej i wyprowadzonej odmiany, a także do zarobkowego korzystania z niej.”

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Osoby, które wspólnie wyhodowały albo odkryły i wyprowadziły odmianę, oraz ich następcy prawni, a także następcy prawni osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 7 lit. b, wykonują łącznie uprawnienia hodowcy.”;

2) w art. 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Hodowca może ubiegać się o przyznanie wyłącznego prawa, jeżeli odmiana jest odrębna, wyrównana, trwała oraz nowa, a jej nazwa odpowiada wymaganiom, o których mowa w art. 9 ust. 1.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wyłącznego prawa nie przyznaje się, jeżeli odmiana została zgłoszona do ochrony albo jest chroniona przez Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (CPVO).”;

3) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. Osoba, która wyhodowała albo odkryła i wyprowadziła odmianę w ramach umowy o pracę albo na podstawie innej umowy zawartej z hodowcą, ma prawo do wynagrodzenia za wszelkie zarobkowe korzystanie z odmiany, chyba że umowa zawarta z hodowcą stanowi inaczej.”;

4) w art. 9 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli odmiana jest chroniona wyłącznym prawem pod określoną nazwą w innym państwie stowarzyszonym, to w Rzeczypospolitej Polskiej może być chroniona tylko pod tą samą nazwą.”;

5) w art. 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do czynności związanych z przyznaniem wyłącznego prawa hodowca mający miejsce zamieszkania albo siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim lub państwem stowarzyszonym ustanawia pełnomocnika.”;

6) w art. 11:

a) w ust. 3:

— uchyla się pkt 3,

— w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) oświadczenie hodowcy, czy zamierza korzystać w Rzeczypospolitej Polskiej z prawa pierwszeństwa, o którym mowa w art. 12 ust. 1.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dane, o których mowa w ust. 3 pkt 2, nie mogą być udostępniane bez pisemnej zgody hodowcy.”;

7) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Centralny Ośrodek ogłasza co dwa miesiące, w wydawanej przez siebie publikacji, zwanej dalej „diariuszem”, informacje dotyczące złożonych wniosków o przyznanie wyłącznego prawa i spełniających wymagania, o których mowa w art. 11, zawierające:

1) imię i nazwisko albo nazwę hodowcy oraz jego adres i miejsce zamieszkania albo adres siedziby;

2) nazwę rodzaju lub gatunku odmiany w języku polskim i po łacinie;

3) proponowaną we wniosku nazwę odmiany;

4) datę złożenia wniosku;

5) numer kolejny wniosku;

6) dane o:

a) wycofanych wnioskach o przyznanie wyłącznego prawa,

b) wydanych decyzjach w sprawie:

— przyznania wyłącznego prawa,

— odmowy przyznania wyłącznego prawa,

— pozbawienia wyłącznego prawa,

— stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie przyznania wyłącznego prawa,

c) zmianach hodowców i ich pełnomocników,

d) rozstrzygnięciach odwołań od decyzji dyrektora Centralnego Ośrodka.”;

8) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Hodowca, który złożył wniosek o przyznanie wyłącznego prawa, wykonuje tymczasowe wyłączne prawo od dnia opublikowania w diariuszu informacji dotyczących złożonego wniosku.”;

9) w art. 15 uchyla się ust. 6;

10) w art. 17 uchyla się ust. 3;

11) w art. 20 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dyrektor Centralnego Ośrodka odmawia, w drodze decyzji, przyznania wyłącznego prawa, jeżeli:

- 1) odmiana nie spełnia warunków, o których mowa w art. 4 ust. 1, lub
  - 2) hodowca, który ubiega się o przyznanie wyłącznego prawa:
    - a) nie dostarczył materiału siewnego do Centralnego Ośrodka w celu przeprowadzenia badań OWT w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 15 ust. 5 lub
    - b) nie uiścił należnych opłat za badania OWT.”;
- 12) w art. 22 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) materiał ze zbioru lub produkty wytworzone bezpośrednio z tego materiału, jeżeli hodowca nie miał możliwości wykonywania wyłącznego prawa w odniesieniu do materiału siewnego odmiany chronionej;”;
- 13) art. 23 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 23. 1. Posiadacz gruntów rolnych może, za opłatą uiszczaną na rzecz hodowcy, używać materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmiany chronionej wyłącznym prawem, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Prawo do używania materiału ze zbioru jako materiału, o którym mowa w ust. 1:
- 1) dotyczy materiału siewnego odmian następujących roślin:
    - a) pszenicy zwyczajnej,
    - b) żyta,
    - c) jęczmienia,
    - d) pszenżyta,
    - e) owsa,
    - f) kukurydzy,
    - g) rzepaku ozimego,
    - h) ziemniaka;
  - 2) nie dotyczy odmian mieszańcowych i odmian powstałych ze swobodnego krzyżowania się linii gatunków obcopylnych (odmian syntetycznych).
3. Posiadacz gruntów rolnych o powierzchni do 10 ha może używać materiału ze zbioru odmiany chronionej wyłącznym prawem, będącej odmianą roślin, o których mowa w ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego bez konieczności uiszczania opłaty na rzecz hodowcy.
4. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, sposób oraz termin jej uiszczenia są ustalane w umowie zawartej między:
- 1) hodowcą a posiadaczem gruntów rolnych albo
  - 2) hodowcą a organizacją reprezentującą posiadaczy gruntów rolnych, albo
  - 3) organizacją hodowców a posiadaczem gruntów rolnych, albo
  - 4) organizacją hodowców a organizacją reprezentującą posiadaczy gruntów rolnych
- z tym że wysokość opłaty nie powinna przekraczać wysokości opłaty licencyjnej za daną kategorię materiału siewnego, ustalonej przez hodowcę tego materiału.
5. Jeżeli umowa, o której mowa w ust. 4, nie została zawarta, to opłata uiszczana na rzecz hodowcy:
- 1) wynosi 50 % opłaty licencyjnej za daną kategorię materiału siewnego, ustalonej w danym roku przez hodowcę tego materiału;
  - 2) powinna być uiszczona w terminie 30 dni od dnia wykorzystania materiału ze zbioru, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego odmiany chronionej wyłącznym prawem.
6. Jeżeli posiadacz gruntów rolnych nie uiszcza opłaty, o której mowa w ust. 1, hodowca może żądać od niego zapłaty odsetek ustawowych za każdy dzień zwłoki.”;
- 14) po art. 23 dodaje się art. 23a—23c w brzmieniu:
- „Art. 23a. 1. Posiadacz gruntów rolnych, z wyłączeniem posiadacza gruntów rolnych określonego w art. 23 ust. 3, albo organizacja reprezentująca posiadaczy gruntów rolnych są obowiązani do przekazywania hodowcom albo organizacjom hodowców, na ich wniosek, pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:
- 1) imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby hodowcy;
  - 2) wskazanie:
    - a) odmiany lub odmian, w odniesieniu do których hodowca albo organizacja hodowców wnioskuje o udzielenie informacji,
    - b) wysokości opłaty licencyjnej dla poszczególnych odmian roślin, o których mowa w lit. a.
3. Sposób oraz zakres udzielania informacji, o której mowa w ust. 1, są usta-

lane w umowie określonej w art. 23 ust. 4.

4. Jeżeli umowa określona w art. 23 ust. 4 nie została zawarta, informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

1) imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby posiadacza gruntów rolnych;

2) dane umożliwiające identyfikację działek rolnych, w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego posiadacza gruntów rolnych;

3) oświadczenie posiadacza gruntów rolnych o wykorzystaniu bądź niewykorzystaniu materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego wraz z podaniem nazw odmian, w stosunku do których wyłączne prawo posiada hodowca;

4) wskazanie ilości materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, wykorzystanego jako materiał siewny;

5) imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby przetwórcy, który wykonał dla posiadacza gruntów rolnych usługę przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, na materiał siewny;

6) imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby podmiotu, od którego posiadacz gruntów rolnych nabył kwalifikowany materiał siewny odmiany lub odmian, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, wraz ze wskazaniem ilości tego materiału.

5. Przepisy ust. 1, ust. 2 pkt 1 i pkt 2 lit. a oraz ust. 4 w zakresie obowiązku udzielania hodowcy lub organizacji hodowców pisemnej informacji stosuje się do Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, jeżeli dysponuje ona takimi informacjami.

Art. 23b. 1. Przetwórcą albo organizacją przetwórców są obowiązani do przekazywania hodowcy albo organizacji hodowców, na ich wniosek, pisemnej informacji dotyczącej usługi przygotowania do rozmnażania materiału ze

zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, na materiał siewny, wykonanej dla posiadacza gruntów rolnych.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 23a ust. 2.

3. Sposób oraz zakres udzielania informacji, o której mowa w ust. 1, są ustalane w umowie zawartej między przetwórcą albo organizacją przetwórców a hodowcą albo organizacją hodowców.

4. Jeżeli umowa określona w ust. 3 nie została zawarta, informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

1) imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby przetwórcy;

2) oświadczenie przetwórcy o wykonaniu usługi przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, na materiał siewny — w odniesieniu do odmiany lub odmian, do których hodowcy przysługuje wyłączne prawo, wraz ze wskazaniem daty wykonania tej usługi;

3) wskazanie ilości materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, co do której przetwórcą wykonał usługę przygotowania do rozmnażania na materiał siewny, oraz ilości uzyskanego w ten sposób materiału siewnego;

4) imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby posiadacza gruntów rolnych, dla którego przetwórcą wykonał usługę przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, na materiał siewny.

Art. 23c. 1. Hodowcy albo organizacji hodowców przysługuje prawo kontroli zgodności uzyskanych informacji, o których mowa w art. 23a ust. 1 i art. 23b ust. 1, ze stanem faktycznym.

2. Sposób oraz zakres przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 1, są ustalane w umowie zawartej między hodowcą albo organizacją hodowców a:

1) posiadaczem gruntów rolnych;

2) organizacją reprezentującą posiadacza gruntów rolnych;

3) przetwórcą;

4) organizacją przetwórców.

3. Jeżeli umowa określona w ust. 2 nie została zawarta, kontrolę przeprowadza hodowca albo organizacja hodowców, albo osoba upoważniona na podstawie pełnomocnictwa przez hodowcę albo organizację hodowców.
4. W celu przeprowadzenia kontroli:
- 1) posiadacz gruntów rolnych:
    - a) udostępnia, na żądanie przeprowadzającego kontrolę, dokumenty potwierdzające zgodność informacji przekazanych hodowcy zgodnie z art. 23a ust. 1 ze stanem faktycznym,
    - b) jest obowiązany umożliwić przeprowadzającemu kontrolę wstęp na grunty rolne, do budynków gospodarczych, pomieszczeń gospodarczych oraz innych obiektów o przeznaczeniu gospodarczym, a także do środków transportu;
  - 2) przetwórcą:
    - a) udostępnia, na żądanie przeprowadzającego kontrolę, dokumenty:
      - dotyczące wykonanych przez niego usług przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, na materiał siewny,
      - zawierające wskazanie ilości materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, co do której przetwórcą wykonał usługę przygotowania do rozmnażania na materiał siewny, oraz ilości uzyskanego w ten sposób materiału siewnego,
    - b) jest obowiązany umożliwić przeprowadzającemu kontrolę wstęp do pomieszczeń i urządzeń przetwórczych lub magazynowych.
5. Z przeprowadzonej kontroli przeprowadzający kontrolę sporządza protokół.
6. Protokół podpisują przeprowadzający kontrolę oraz posiadacz gruntów rolnych albo przetwórcą.
7. W przypadku odmowy albo braku możliwości podpisania protokołu przez posiadacza gruntów rolnych albo przetwórcę protokół podpisuje przeprowadzający kontrolę i dokonuje w protokole adnotacji o tej odmowie albo o przyczynach uniemożliwiających podpisanie protokołu.”;
- 15) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Jeżeli hodowca odmiany chronionej wyłącznym prawem w Rzeczypospolitej Polskiej uzyska wspólnotowe wyłączne prawo do tej odmiany, to w okresie wykonywania tego prawa nie może wykonywać wyłącznego prawa uzyskanego w Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 16) art. 37 otrzymuje brzmienie:
„Art. 37. Kto:
1) narusza wyłączne prawo do odmiany,
2) oznacza nazwą odmiany chronionej wyłącznym prawem materiał siewny lub materiał ze zbioru innej lub nieznannej odmiany
— podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;
- 17) po art. 37 dodaje się art. 37a i 37b w brzmieniu:
„Art. 37a. Kto:
1) uniemożliwia przeprowadzenie kontroli zachowania odmiany,
2) uniemożliwia wgląd do dokumentów dotyczących zachowania odmiany,
3) nie dostarcza materiału siewnego odmiany Centralnemu Ośrodkowi do badań OWT albo podmiotowi, któremu przyznano licencję przymusową, albo dostarcza go w ilości niewystarczającej lub po ustalonym terminie,
4) nie udziela, na wniosek hodowcy, którego odmiana jest chroniona wyłącznym prawem, albo organizacji hodowców, informacji, o których mowa w art. 23 ust. 6 oraz art. 23b ust. 1, lub udziela informacji fałszywych,
5) uniemożliwia hodowcy albo organizacji hodowców przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 23c ust. 1
— podlega karze grzywny.
- Art. 37b. Orzekanie w sprawach określonych w art. 37a następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”.
- Art. 2.** W ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr 137, poz. 1299, z późn. zm.¹⁾) w art. 2 w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:
- 1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) odmiana — oznacza zbiorowość roślin w obrębie botanicznej jednostki systematycznej naj-
- ¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462 oraz z 2006 r. Nr 92, poz. 639.

niższego znanego stopnia, która niezależnie od tego, czy w pełni odpowiada warunkom przyznania wyłącznego prawa:

- a) jest określona na podstawie przejawianych właściwości wynikających z określonego genotypu lub kombinacji genotypów,
- b) jest odróżnialna od każdej innej zbiorowości roślin na podstawie co najmniej jednej z przejawianych właściwości,
- c) pozostaje niezmienną po rozmnożeniu;”;

2) w pkt 20 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) jest lub była pracodawcą osoby, o której mowa w lit. a, albo zawarła umowę, w ramach której inna strona tej umowy wyhodowała albo odkryła i wyprowadziła odmianę, albo”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*